

Kalmthout, fietsroute mét mooiste fietspad der Kempen

De fietsroute is uitgetekend in een mooie groene lus met start op een parking waar je meteen ondergedompeld wordt in de natuur. Bovendien kan je er een flinke hap natuurkennis opdoen in een educatief centrum, de Vroente of iets bijleren over die soms lastige bijtjes. De hoofdattractie van Kalmthout (behalve de Kalmthoutse heide, maar die ontdek je op onze fietsroute vanuit Essen) is het arboretum. Op deze route kan je er heen. Voel je niet bedreigd als je een militaire zone betreedt, het kleine Schietveld. Het is een uitgestrekt natuurdomein waarlangs heel wat wandel- en fietswegen liggen. Hét mooiste van deze fietslus ligt in 'den Uitlegger', want je rijdt er over wellicht het **mooiste natuurlijke fietspad** van de Kempen. Alle zintuigen zullen je dankbaar zijn. Verder maak je kennis met de Antitankgracht, enkele bosjes en fiets je zelfs enkele meters over de grens nabij Putte Kapellen. Voorbij Heide duik je een onverhard bospaadje in dat je in een prachtig natuurskader feilloos terug naar de parking brengt.

- Afstand: 44,7 km
- Vertrek en einde: De Vroente, natuur-educatief bezoeken centrum
- Parkeren: parking De Vroente en Bijenmuseum
Adres: Heibloemlaan / Putsesteenweg, 2920 Kalmthout
- GPS-coördinaten: N 051°22'37.12" E 4°26'55.92"
- Aard van de fietswegen: goed berijdbare wegen, enkele onverharde stroken zijn niet geschikt voor racebandjes.
- Bewegwijzering via de fietsknooppunten
- Het duurt wat voor je een horecazaak tegenkomt. Op Perron Noord kan je desgewenst een eerste keer van je stalen ros afstijgen voor een hapje en een drankje.

Volgorde van fietsknooppunten

Start aanloop naar > 25 > 75 > 71 > 72 > 27 > 21 > 38 > 73 > 74 > 79 > 85 > 17 > 84 > 02 > 81 > richting 25

Routebeschrijving

Aanloop naar > 25

Na de oversteek bij de parking nemen we het onverharde fietspad aan het infobord met uitleg over de Kalmthoutse heide. Meteen volgt al de eerste sensatie. Gelukkig ligt er een vlinderpad of anders zat je hier met natte voeten. Wat verder fiets je een reconstructie van de Doodendraad voorbij. Minder schrikwekkend zijn de kapelletjes langs de Mariadreef.

A De Vroente

De Vroente is een educatief centrum, bedoeld om je kennis over de natuur te verruimen. Er loopt een permanente tentoonstelling over de Kalmthoutse heide, hoe die eruitziet in alle 4 seizoenen. Ook tijdelijke exposities rond een thema over natuur en milieu. Ook voor kinderen interessant gemaakt met opdrachten, puzzels, spelletjes, ... Bezoek van de tentoonstellingen is gratis. Meer info op www.devroente.be

Ook het kantoor Dienst Toerisme Kalmthout is er gehuisvest en het bijenteeltmuseum.

Bijenteeltmuseum

Misschien zijn bijen niet je lievelingsbeestjes, maar het is een wereldje apart waarin de diertjes leven. Alles over de rangorde in de bijenfamilie, het verhaal van honing van a tot z, de passie van een imker voor zijn lieve bijtjes, enz. wordt overzichtelijk verteld in het bijenteeltmuseum. Meer info op www.bijenteeltmuseum.be

Den Doodendraad is een reconstructie van een elektrische draadversperring op de grens met Nederland en België over een lengte van ca. 300 km. De Duitsers hebben dit relatief onbekend 'oorlogswapen' ingezet tijdens de Grote Oorlog om ongewenst grensverkeer tussen het neutrale Nederland en het bezette België te verhinderen. Onder ongewenst grensverkeer moet je onder meer begrijpen: jonge patriotten die zich als vrijwilliger wilden opgeven om het front in de Westhoek te bereiken, spionage, brievensmokkel, het klassieke smokkelen. De draad volgde niet overal exact de grens zodat er een soort niemandsland ontstond en gemeenten werden afgesneden. Dag en nacht werd de grensversperring bewaakt door Duitse soldaten. En toch waagden velen hun leven om erdoorheen te geraken. Daarbij gingen men inventief te werk: een raamwerk van rubber, een ladder, een houten vat, ... of men probeerde een bewaker ... om te kopen. Nederlandse militairen hielden aan de andere zijde een oogje in het zeil.

Mariadreef

Je vraagt je wellicht af wat al die kapelletjes hier staan te doen. Het zijn er vijftien, verwijzend naar de vijftien mysteries of geloofsgeheimen: 5 blijde, 5 droevige en 5 glorievolle. Sinds 2002 bestaan er twintig sinds paus Johannes Paulus II de vijf mysteries van het Licht toevoegde.

25 > 75 > 71 > 72

Onderweg naar 75 fiets je even langs het spoor. 'Kijk uit' is de opvallende naam van een treinstopplaats. Daarna kom je in het vredige 'centrum' van Kalmthout, daarna wacht een 'open' landschap met akkers. Het biedt een inleiding naar een heerlijke mooie passage in het groen van ... een militair domein.

B Arboretum

Het Arboretum van Kalmthout (12 ha) is méér dan de moeite voor de liefhebbers van bomen en planten. Je vindt er soorten die heel zeldzaam zijn. In alle seizoenen 'kleurt' het arboretum anders door de zoveel verschillende variëteiten. Dagelijks open van 10.00 – 17.00 u. Op 50 meter van het station Kalmthout. Interessant voor wie een andere keer méér tijd wil vrijmaken voor een bezoek. Voor meer inlichtingen, www.arboretumkalmthout.be

C Kalmthout

Het moet je opvallen, hier heerst rust, peis en vree. Het gemeentehuis is gebouwd laat in de 19de eeuw in een neoclassicistische stijl. De leeuwjes Leo en Leon zijn al eens moeten vervangen worden. De originele beelden konden immers niet voldoende weerstand bieden aan vandalen toen die de leeuwen wilden temmen. De Onze-Lieve-Vrouweker (neogotisch) dateert van 1897. Dezelfde architect van het gemeentehuis, Eugène Gife, tekende de plannen. Ook deze kerk kende een verhaal van uitbouw of heropbouw na vernieling of oorlogsschade.

72 > 27 > 21 > 38 > 73

Net voor je het Klein Schietveld betreedt, ligt het Provinciaal Suske en Wiske kindermuseum.

Provinciaal Suske en Wiske kindermuseum

Ingericht in de voormalige woning van de striptekenaar Willy Vandersteen is het Provinciaal Suske en Wiske kindermuseum een doe-museum, bedoeld voor bezoek van scholengroepen, jeugdverenigingen of met de familie. Individueel dus niet mogelijk. Kijk op de website voor meer info www.suskeenwiskekindermuseum.be

Klein Schietveld

Het Klein Schietveld (900 ha) vormt samen met het Groot Schietveld (1800 ha) een natuurdomein dat opgenomen is in het Europese netwerk van Natura 2000. Op dit domein op grondgebied Maria-ter-Heide (Brasschaat) vind je bos, ven- en heidegebied, weilanden, landduinen en een militair vliegveld. Nu oogt het allemaal heel rustig. Een gedeelte is opengesteld voor het publiek. Je kan er wandelen op één van de vier uitgepijlde wandeltrajecten of fietsen. Perron Noord is een horecazaak met kinderspeeltuin waar je een rustpauze kan inlassen.

Het gedeelte tegenover de luchtverkeerstoren is ontoegankelijk terrein voor de bezoeker.

Gunfire Museum

De pantservoertuigen en toestellen van het lichte vliegwezen staan buiten opgesteld, je ziet ze door de afsluiting staan. Binnen in de loodsen staat artillerie opgesteld: luchtdoel-, veld- en loopgravenartillerie. Machinerie van het Belgische leger voornamelijk afkomstig van ontbonden eenheden. Als individuele bezoeker enkel op dinsdag en donderdag tussen 13.00-15u30, betalend. Wel op andere dagen open voor groepen mits aanvraag. Je kan nog meer info lezen op www.het-kamp-van-brasschaat.be

Den Uitlegger

Dit beschermde natuurgebied bevat bos, watertjes en verborgen bunkers. Het is ongeveer 90 ha groot en ligt uitgespreid op grondgebied Kapellen en Brasschaat. Kort na de intrede word je links over een onverhard paadje weggeleid van de hoofddreef, maar dat zal je niet spijtig vinden want ... je ontdekt het mooiste fietspad van de Kempen.

Het mooiste fietspad van de Kempen

Tussen 38 en 73 ligt ongetwijfeld het allermooiste onverharde fietspad van de Antwerpse Kempen, zo niet van gans België. De ondergrond is heel vlot berijdbaar, er zitten minilichte niveauverschillen in maar het is de omringende natuur die wel geboetseerd lijkt, die hier alle aandacht opslokt. Hier fietsen is zalig, ver weg van alles, compleet overgeleverd aan de 'geluiden' van de natuur. Stil genieten met open mond (let op voor vliegen) en blij zijn dat dit nog kan blijven bestaan. Een foto is al een sprekend beeld maar je móet er zelf zijn om het genot maximaal te ervaren. Na het dwarsen van een spoorlijn die duidelijk in onbruik geraakt is, doet het pijn aan de ogen om opnieuw met asfalt geconfronteerd te worden.

Wat die verdoken bunkers betreft? Er lag hier een Duitse bunkerlinie tijdens de Eerste Wereldoorlog. Na de oorlog 'verdwenen' de bunkers onder de aarde (mensenhanden zullen hierbij wel geholpen hebben) waardoor met de regenval en het spel van de natuur kleine vijvertjes ontstonden met grillige vormen.

De herkomst van de naam? Een landmeter wordt hier ook wel een uitlegger genoemd (uitleggen van een meetstok). Een vroegere bewoner van dit domein was een landmeter, vandaar...

Plots kom je naast een watergracht te fietsen. De alomtegenwoordige ATG, Antitankgracht, in de Kempen, komt ook hierlangs.

ATG

De Antitankgracht werd gegraven in de periode net voor de Tweede Wereldoorlog, tussen 1937 en 1940. De gracht, die het onmogelijk maakte voor de tanks om erover te geraken, moest Antwerpen beschermen tegen Duitse aanvallen. Zij is 33 km lang, op het breedste 18 meter en 2 meter op het diepste punt. De gracht verbond de fortengordel van Oelegem tot Zandvliet. Daarvan zijn nog enkele bewaard: Oelegem, 's Gravenwezel, Brasschaat, Ertbrand en Stabroek. Er werden ook veel bunkers opgetrokken. Daarvan zijn er nu nog 48 (!) aanwezig in het landschap. De Antitankgracht is in zijn geheel vandaag een beschermd natuurgebied. Langs de gracht lopen fiets- en wandelroutes.

73 > 74 > 79 > 85

Zigzaggend de ene villastraat in en uit. Het wordt een aantal kilometers huizen kijken, mocht je daarin geïnteresseerd zijn. Een koopje kan je misschien hier wel doen want er staan vaak bordjes met 'te koop' opgesteld bij de villaatjes. Om het fort Entbrand te kunnen zien, althans een glimp, zal je wat meer moeite moeten doen. Althans voorlopig nog, want er zijn plannen met dit voormalige oorlogsfort. Aan de overzijde ligt het Mastenbos.

Fort Entbrand

Als je de chique 'huizenparade' achter de rug hebt, kom je op een mooie asfaltbaan. Nét voor een flauwe bocht mag je niet vergeten om eens rechts door de bladeren heen te kijken want daar ligt een stille getuige van het oorlogsverleden. Het fort Entbrand maakte deel uit van de Antwerpse fortengordel. Normaal zou dit fort opnieuw openen in voorjaar 2018, na 70 jaar gesloten deuren.

Het **Mastenbos** ligt in Kapellen. Ruim 175 ha met behalve bos, ook heide, hooilanden en ook nog enkele goed verscholen bunkers. Deze bunkers werden gebouwd om zich te verdedigen tegen de Duitse aanvallen in pogingen om Antwerpen te veroveren. Vlakbij aan de noordelijke zijde van dit bos had het Belgische leger de Antitankgracht gegraven.

85 > 17 > 84 > 02 > 81 > richting 25

Daarna leidt een rustige kaarsrechte weg naar de grens waar je eerst nog het Ravenhof ziet om dan in een 'bos' van grenshorecazaken terechtkomt in Putte Kapellen.

Ravenhof

Ravenhof is een kasteel in het gelijknamige bosdomein Ravenhof. Dat bos vormt samen met het Moretusbos aan Nederlandse zijde het grensoverschrijdende natuurgebied Moretusbossen. Van oorsprong was dit een parkbos, aangelegd op een strook met landduinen en heide. Een familielid van de bekende Antwerpse drukker Plantin liet het gebied omvormen tot een parkbos met rechte lanen en geometrische vormen naar het voorbeeld van de tuinen van Versailles. Nog meer uitleg lees je op een infobord met een plan van het Ravenhof.

Putte Kapellen

Het lijkt wat ingewikkeld te worden als je plots in de drukte komt van Putte Kapellen. Aan je linkerkant rij je Nederland binnen, rechts staat een groot verwelkomingsbord dat je Antwerpen binnentreedt. Voel je vrij om kennis te maken met beide kanten van de straat met vooral een mengelmoe van horecazaken. Wij fietsen echter op het kruispunt rechtdoor, volgen kort de Nederlandse knooppuntenbordjes. We flirten inderdaad een tijdje met de Nederlandse grens onderweg naar knooppunt 81.

Heide

Kort na het knooppunt 81 bereiken we het stationsgebouw van Heide. Twee bronzen soldaten staan er tegenover elkaar, symbolisch een verwijzing naar de Canadese troepen toen die in oktober 1944 Kalmthout kwamen bevrijden. Zij die afgebeeld staan leefden nog toen het gedenkteken werd onthuld. Niet ver er voorbij moet je links om vanaf 81 nog een stukje te volgen naar 25. Een onverhard bospaadje laat je nog enkele minuten genieten van het groene kader waarin je omzeggens de ganse rit hebt vertoefd.

